

tárgy: alkotmányjogi panasz kiegészítése

hiv.szám: IV/842-3/2018.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Budapest

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: <i>IV/1659-4/2018</i>	
Érkezett: 2019 FEBR 19.	
Példány: <i>1</i>	Kezelőiroda:
Melléklet: <i>0</i> db	<i>du'</i>

2019. január 30-án kaptam kézhez a 2019. január 16-án kelt IV/1659-3/2018. számú felhívást, mellyel kapcsolatban az alábbi nyilatkozatot teszem.

Jogsabályi háttér:

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27. §-a szerint *Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés*

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és

b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az Abtv. 30. §-ának (1) bekezdése szerint *Az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül, a 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani.*

Előzmények:

A Zalaegerszegi Törvényszék 2018. január 16-án kelt 3.Pf.20.591/2017/7. számú ítéletét, mint az alkotmányjogi panaszommal támadott **érdemi döntést** alulírott [REDACTED] I. r. felperes úgy is mint [REDACTED] II. r. felperes hozzátartozója 2018. április 24-én kaptam kézhez.

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rég. Pp.) 271. §-a (1) bekezdésének i) pontja szerint nincs helye felülvizsgálatnak a birtokvédelmi eljárást követő birtokvédelmi perben hozott ítélet ellen. A régi Pp. 271. §-a (3) bekezdésének a) pontja alapján nincs helye a felülvizsgálatnak, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság helybenhagyta a birtokvédelmi perekben.

Tekintettel arra, hogy a hivatkozott polgári per birtokperként indult, ámde a Somogy Megyei Bíróság alkotmányjogi panaszomban hivatkozott másodfokú döntése és az alperesek viszontkereseti kérelme miatt álláspontom szerint tulajdoni perré alakult, a másodfokú jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet terjesztettem elő 2018. április 28-án.

A hivatkozott polgári per birtokpernek vagy tulajdoni pernek minősítése jogértelmezés kérdése volt, így nem volt egyértelmű, hogy a másodfokú jogerős ítélet ellen van-e még helye további jogorvoslatnak vagy sem. Ebből kifolyólag ekkor még nem tudhattam, hogy a Kúria érdemi döntést fog-e hozni az ügyben vagy azt állapítja meg, hogy a jogerős ítélet ellen további jogorvoslatnak nem volt helye, azaz az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésemmel a jogorvoslati lehetőségeimet már kimerítettem.

Ezen előkérdéstől függött az Abtv. 30. §-ának (1) bekezdésében meghatározott határidő számítása. Ha érdemi döntést hozott volna a Kúria, akkor annak kézbesítésétől kellett volna számítani az alkotmányjogi panasz előterjesztésére nyitva álló hatvan napos határidőt. Abban az esetben viszont, ha a Kúria azt állapítja meg, hogy az ügyben nincs helye felülvizsgálatnak, akkor az alkotmányjogi panasz előterjesztésére nyitva álló hatvan napos határidőt a másodfokú jogerős ítélet kézbesítésétől kell számítani.

Mivel a határidő számításának kezdőnapja a Kúria döntésétől függött, annak érdekében, hogy ez utóbbi esetben se csússzak ki az alkotmányjogi panasz előterjesztésére nyitva álló határidőből, a másodfokú jogerős ítélet kézbesítésétől számított hatvan napon belül a felülvizsgálati kérelemmel párhuzamosan alkotmányjogi panaszt is előterjesztettem a jogerős érdemi döntés ellen.

Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszomat 2018. június 05-én kelt IV/842-2/2018. számú végzésével az Ügyrend 32. §-ának (3) bekezdésére, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. §-ának (1) bekezdésére és a 27. §-ára hivatkozással visszautasította.

Ezt követően 2018. október 24-én tájékoztattam az Alkotmánybíróságot, hogy 2018. október 23-án kaptam kézhez a Kúria 2018. szeptember 12-én kelt Pfv.I.21.057/2018/2. számú végzését, mellyel felülvizsgálati kérelmemet a régi Pp. 271. §-a (1) bekezdésének i) pontja, valamint 271. §-a (3) bekezdésének a) pontja alapján hivatalból elutasította. A Kúria tehát azt állapította meg, hogy a másodfokú jogerős ítélet ellen további jogorvoslatnak nem volt helye, ergo az alkotmányjogi panasz előterjesztésére nyitva álló hatvan napos határidőt a Zalaegerszegi Törvényszék 2018. január 16-án kelt 3.Pf.20.591/2017/7. számú ítéletének kézbesítésétől kell számítani, melyet a 2018. május 2-án előterjesztett alkotmányjogi panaszommal teljesítettem.

Figyelemmel arra, hogy a Kúria döntése értelmében az Alkotmánybíróság IV/842-2/2018. számú végzésében foglalt eljárási akadály megszűnt, 2018. október 24-én kértem az Alkotmánybíróságtól a 2018. május 2-án kelt alkotmányjogi panaszom érdemi elbírálását.

Az Alkotmánybíróság IV/1659-3/2018. számú felhívása:

1./

Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasszal támadott ügye felülvizsgálati ítélettel zárult le, az alkotmányjogi panaszt a kúriai döntés ellen is elő kell terjesztenie ahhoz, hogy az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő betartottnak minősüljön. Tájékoztatom, hogy a Kúria döntése elleni alkotmányjogi panasznak is meg kell felelnie az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerinti határozott kérelem követelményeinek. Kérem, hogy ennek figyelembevételével nyújtsa be indítványát.

Tájékoztatom a T. Alkotmánybíróságot, hogy az alkotmányjogi panaszommal támadott ügyem nem felülvizsgálati ítélettel zárult le. Ahogy a 2018. október 24-én kelt beadványom is tartalmazza, a Kúria az ügyben nem döntött érdemben, hanem azt állapította meg, hogy az ügyben felülvizsgálatnak nincs helye.

Megítélésem szerint az Abtv. 30. §-ának (1) bekezdése szerinti határidő betartottnak minősüléséhez nem kell feltétlenül előterjesztenem alkotmányjogi panaszt a Kúria döntése ellen is, mivel az Abtv. 27. §-a az ügy érdemében hozott döntés **vagy** a bírósági eljárást befejező egyéb döntés elleni jogorvoslatot biztosít, ami nem jelenti azt, hogy az ügy érdemében hozott döntést és a bírósági eljárást a szó szoros értelmében befejező kúriai végzést – miszerint az ügyben nincs helye felülvizsgálatnak – is sérelmezni kell ahhoz, hogy az Alkotmánybíróság az ügy érdemében hozott döntés ellen, az Abtv. 30. §-ában meghatározott határidőn belül előterjesztett alkotmányjogi panaszt érdemben elbírálja.

Az Abtv. 30. §-ának (1) bekezdése szerinti határidőt betartottam, amikor az alkotmányjogi panaszomat az általam sérelmezett döntés, nevezetesen a Zalaegerszegi Törvényszék 2018. január 16-án kelt 3.Pf.20.591/2017/7. számú ítélete kézbesítésétől számított hatvan napon belül 2018. május 02-án benyújtottam.

Az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II.27.) AB Tü. határozat 32. §-ának (4) bekezdése miszerint, *ha a jogerős döntést megtámadó alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság a Kúria folyamatban lévő eljárására tekintettel visszautasította, majd a Kúria a felülvizsgálati kérelmet elutasító döntést hozott, mert a felülvizsgálat kizárt, akkor a Kúria ezen döntését az Abtv. 27. §-a alapján megtámadó alkotmányjogi panaszt, amennyiben az a jogerős döntésre is kiterjed, nem lehet elkésettnek tekinteni e határozat vonatkozásában,* ellentétes az Abtv. 27. §-val és 30. §-ának (1) bekezdésével, ugyanis az alkotmányjogi panasz előterjesztéséhez a törvényben nem rögzített többletkötelezettséget ír elő, mellyel az Abtv-ben biztosított jogot korlátozza.

De amennyiben a T. Alkotmánybíróság a 2018. május 02-án előterjesztett alkotmányjogi panaszom érdemi elbírálásához szükségesnek tartja, akkor természetesen az alkotmányjogi panaszomat kiterjesztem a Kúria 2018. szeptember 12-én kelt Pfv.I.21.057/2018/2. számú végzésére is.

Kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria 2018. szeptember 12-én kelt Pfv.I.21.057/2018/2. számú végzésének alkotmányellenességét, mert a tulajdon és a birtok fogalmat összemosta, amikor a viszontkereset egyértelmű tulajdonjogi tárgyú petítumát nem vette figyelembe a döntés meghozatalakor, ezáltal az Alaptörvényben biztosított jogorvoslati jogom csorbult.

2./

Beadványa – annak ellenére, hogy a pertörténetet részletesen ismertette - nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető érvekkel alátámasztott indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény hivatkozott rendelkezésével.

Tájékoztatom a T. Alkotmánybíróságot, hogy alkotmányjogi panaszom 1.e) és 2.b) pontja tartalmazza, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény hivatkozott rendelkezésével.

Ennek summázata:

- *A bíróság döntése értelmében a felperesek nem birtokolhatnak, használhatnak és hasznosíthatnak annyit, amennyit az ingatlan-nyilvántartás szerint tulajdonolnak. A bíróság döntése sérti a felperesek tulajdonhoz fűződő jogait, szükségtelenül, aránytalanul és indokolatlanul korlátozza azt.*
- *A bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének. Egyrészt ahogy az elsőfokú bírósági ítélet, úgy a másodfokú ítélet sem ad választ a fellebbezésünkben megfogalmazott a per eldöntése szempontjából lényeges kérdésekre. Másrészt a Zalaegerszegi Törvényszéknek ítéletében részletesen meg kellett volna indokolnia, hogy az ügyben korábban született két elsőfokú ítéletben foglalt jogi érvelést miért nem tartja helytállónak, és miért az azokkal szöges ellentétben álló harmadik elsőfokú ítéletben foglalt érvelést fogadta el helyesnek.*

Az alkotmányjogi panaszom kiegészítése:

1./ Tulajdonhoz való jog

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 98. §-a szerint a tulajdonost megilleti a birtoklás joga és a birtokvédelem. A Ptk. 99. §-a szerint a tulajdonos jogosult a dolgot használni és a dologból folyó hasznokat szedni. A Ptk. 112. §-ának (1) bekezdése szerint a tulajdonost megilleti az a jog, hogy a dolog birtokát, használatát vagy hasznai szedésének jogát másnak átengedje. A Ptk. 192. §-ának (3) bekezdése szerint a bíróság a birtokperben a birtokláshoz való jogosultság alapján dönt.

Magyarország Alaptörvénye XIII. cikkének (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez.

Az Alkotmánybíróság döntésében már rámutatott, hogy a tulajdonjog valamely tartalmi elemének a korlátozása csak akkor jár magának a tulajdonjognak, mint alkotmányos jognak a korlátozásával, és ezáltal csak akkor alkotmányellenes, ha az nem elkerülhetetlen, vagyis ha kényszerítő ok nélkül történik, továbbá ha a korlátozás súlya a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan. Ahhoz, hogy a korlátozás alkotmányosnak minősüljön, valamely más alkotmányos jog teljesítése és garantálása érdekében kell történnie, és e jog biztosításával - mint alkotmányos céllal - arányban kell állnia. (2299/B/1991. AB. határozat)

A Zalaegerszegi Járásbíróság 2016. október 27-én kelt 8.P.20.330/2016/10. számú, a Zalaegerszegi Törvényszék 2018. január 16-án kelt 3.Pf.20.591/2017/7. számú ítélete alapján jogerőre emelkedett ítélete kényszerítő ok nélkül korlátozza a tulajdonjogomat, ezért alkotmányellenes.

A hivatkozott polgári perben beszerzett bizonyítékok (közhiteles ingatlan-nyilvántartás adatai és [REDACTED] [REDACTED] igazságügyi szakértő szakvéleménye) alapján kétséget kizáró módon megállapítható, hogy a régi és az új kerítés közötti terület a felperesek tulajdonát képezi, melyre az alperesek semmilyen jogcímen nem tudtak tulajdonszerzést bizonyítani. Nincs tehát olyan alkotmányos jog, amelynek teljesítése és garantálása érdekében tulajdonjogomat a bíróság korlátozhatta volna. Ezért is döntött két elsőfokú bíróság is úgy, hogy jogelődöm nem követett el birtokháborítást az új kerítés ingatlan-nyilvántartási ábrázolással megegyező vonalon történő elhelyezésével, és ezért utasította el az első megismételt elsőfokú eljárásban a bíróság alperesek tulajdonszerzésre vonatkozó viszontkereseti kérelmét. Éppen azért hívta fel a bíróság az alpereseket tulajdonjogi tárgyú viszontkereset, majd külön tulajdoni per indítására, mert nem volt igazolva a jogcímük a kérdéses terület birtoklására.

Az alkotmányjogi panaszommal támadott ítéletek azonban fittyet hánytak a beszerzett bizonyítékokra és arra köteleztek, hogy a jogelődöm által az ingatlan-nyilvántartási ábrázolásnak megfelelő vonalon elhelyezett kerítést helyezzem át a régi kerítés nyomvonalára, mert "az a helyes határvonal". A bíróság jogerős döntése értelmében nem birtokolhatom, használhatom és hasznosíthatom a tulajdonom egészét, úgy, hogy e korlátozást semmilyen alkotmányos jog teljesítése és garantálása nem indokolja.

Azon tény, hogy a bíróság megítélése szerint a régi kerítés nyomvonala a helyes telekhatár, azért nem minősül a tulajdonjogomat korlátozó kényszerítő oknak, mert a per nem az ingatlan-nyilvántartási térkép kijavítása iránt folyt, hanem annak megállapítása iránt, hogy jogelődöm birtokháborítást követett-e el azzal a magatartásával, hogy új kerítést emelt a felperesi és az alperesi ingatlan között az ingatlan-nyilvántartási ábrázolással megegyező vonalon, valamint az első megismételt elsőfokú pertől kezdve arról, hogy a régi és új kerítés közötti terület tulajdonját alperesek bármilyen jogcímen megszerezték-e.

2./ Tisztességes eljáráshoz való jog

A tisztességes eljáráshoz való alapjog része az indokolt bírói döntéshez fűződő jog. A tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást fogalmazza meg, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről a

határozatának indokolásában számot adjon. Kizárólag a kellő alapossággal indokolt bírói határozatból tűnhet ki, hogy az ügyet eldöntő bíróság ténylegesen figyelembe vette-e a felek által előterjesztett bizonyítékokat és érveket. (7/2013. (III.1.) AB határozat)

A bírói indokolás elsődleges funkciója, hogy a releváns közösség (felek, fellebbviteli bíróság vagy akár a szélesebb érdeklődői kör) számára meggyőzően bizonyítsa az adott ítélet szakmai megalapozottságát és bármiféle önkényességtől való mentességét. A bíróságnak be kell számolnia arról, hogy egyes bizonyítékok közül melyeket fogadott el, és milyen okból, másokat miért vetett el, az egyes bizonyítékoknak milyen bizonyító erőt tulajdonított, majd a bizonyítékokat egymással is össze kell vetnie, számot adva, hogy a tényállást milyen bizonyítékokra alapította. A másodfokú bíróságnak számot kell adni arról, hogy a fellebbezés indokait mennyiben és milyen okból találja megalapozatlannak, vagy egyébként miért hagyja azokat figyelmen kívül. Az ítélet megfelelő indokolása nem pusztán formális kötelezettség, hanem ezen múlik az ítélet meggyőző ereje.

Az EJEB gyakorlata alapján a fair trial elv fontos eleme, hogy a fellebbviteli fórumok érdemben vizsgálják az adott ügy eldöntése szempontjából lényeges kérdéseket, és a vizsgálat eredményéről számot adnak a döntéseikben; azaz a felsőbbbíróságok érvelése nem merülhet ki az alsóbb fórumok megállapításainak pusztá megismétlésében. Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III.1.) AB határozatában idézte ezt a strasbourgi követelményt, megalapozottan lehet következtetni arra, hogy ez az elem a magyar doktrínának is részét képezi. A bíróságoknak az ítéleti indokolásban legalább azokra a releváns, érdemi és komolyan vehető érvekre reagálniuk kell, melyeket az eljárás szereplői a bíróság elé terjesztettek. A reagálás két összetevőre bontható: a bíróságnak mérlegelnie kell a felek érveit, és indokolnia kell a mérlegelés eredményét.

Alkotmányértő, ha a bírói döntés indokolásából a felek nem tudják meg, hogy melyek voltak a döntés melletti jogi (!) érvek. Ha a jogi indokolás annyira hiányos, hogy nem állapítható meg belőle, még jogi következtetés útján sem, hogy milyen jogszabályon alapul, akkor feltétlen eljárási szabálysértés állapítható meg.

Tudvalevő, hogy az Alkotmánybíróság nem a bírói indokolások tartalmi helyességét vizsgálja, ehelyett az indokolási kötelezettség formális aspektusaira fókuszál, ugyanakkor a testület gyakorlatának ismeretében megállapítható, hogy a tisztességes eljárás elve – a formális megközelítés ellenre – „elbírja” a nyilvánvalóan megalapozatlan vagy nyilvánvalóan önkényes döntések kiszűrését is. Alkotmányellenes, ha a bírói döntés ténybelileg nincs racionálisan megalapozva, vagy a döntés és az azt alátámasztó jogi érvelés olyan súlyos, nyilvánvaló hibában szenved, amely a döntés önkényességének jeleként értékelhető.

Nyilvánvalóan önkényes döntésnek minősül az a bírói döntés, amely a beszerzett bizonyítékokkal szöges ellentétben áll, a döntés alapjául megjelölt szabályozók egy részének (PK.265.) alkalmazása kizárt volt, mert annak feltételei nem álltak fenn, a másik része (Ptk. 192. § (3) bekezdés) pedig contra legem lett alkalmazva.

A.a)

A Zalaegerszegi Járásbíróság 2016. október 27-én kelt 8.P.20.330/2016/10. számú, a Zalaegerszegi Törvényszék 2018. január 16-án kelt 3.Pf.20.591/2017/7. számú ítélete alapján jogerőre emelkedett ítélete (továbbiakban elsőfokú ítélet) szerint "Az I.r. felperes a békés birtokállapotot önkényesen változtatta meg, a kerítés áthelyezése folytán 7 négyzetméter területet alaptalanul vette birtokba, ugyanis a két ingatlan között húzódó helyes telekhatár a korábbi kerítés nyomvonalának felel meg."

A bíróság azonban ítéletében nem indokolta meg, hogy miért minősíti alaptalan birtokbavételnek azon terület birtokbavételét, ami a felperesek tulajdona. Azt, hogy a perben vitatott terület rész a felperesek tulajdona, bizonyítja a közhiteles ingatlan-nyilvántartás és a perben kirendelt ██████████ gazdasági szakértő véleménye. Ennek megfelelően mondta ki a Zalaegerszegi Városi Bíróság 2012. június 22-én kelt 13.P.20.167/2012/6. számú ítéletében, hogy: „A tulajdonost a tulajdonában lévő ingatlan birtoklásának, valamint jogszerű használatának joga az ingatlan-nyilvántartási térkép határvonalához igazodva illeti meg mindaddig, amíg valamelyik érintett az ettől eltérő birtoklás jogalapjaként más érvényes jogcímet nem bizonyít. ... A kialakult bírói gyakorlat szerint a geodéziai hibahatár alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha a térkép állapota vagy más ok miatt a térképi határvonal a természetben nem tűzhető ki teljes pontossággal... A felek szomszédos ingatlanai kapcsán a hátsó kerítés helye pontosan meghatározható ██████████ szakvéleménye szerint, így az I.r. felperes nem követett el birtokháborítást azzal, hogy a kerítést új nyomvonalra helyezte át.”

A.b)

Az elsőfokú ítélet indokolása 4. oldalának 4. és 5. bekezdése szerint ██████████ ██████████
██████████ ██████████
adott egyenesen található az áthelyezett kerítés ugyanakkor a helyes határvonal a 10-11 pontokat összekötő egyenes vonal, mely a régi kerítés nyomvonalának felelhetett meg." A bíróság meghallgatta a szakértőt személyesen... úgy nyilatkozott, hogy a kerítést a felperesek nem az ingatlan-nyilvántartási térképnek megfelelően helyezték át. ... A szakértő emelett előadta, hogy térképezési hiba történt, mivel a digitális térkép elkészítése során nem a jogszabálynak megfelelően jártak el, helyes eljárás alapján korábbi térképi nyilvántartásból kellett volna kiindulni, amely szerint a térképi határvonal a korábban felállított kerítés nyomvonalán maradt volna."

Az elsőfokú ítélet egy olyan fogalommal operál, nevezetesen „helyes telekhatár”, amely a perben értelmezhetetlen, ugyanis a per fő kérdése az volt, hogy az ingatlan-nyilvántartási térképen ábrázolt jogi telekhatár a természetben hol húzódik, és jogelődöm ezen vonalra helyezte-e el a kerítést, nem pedig az, hogy az ingatlan-nyilvántartási térkép ábrázolása helyes-e vagy kijavításra szorul. A bíróságnak arról kellett volna állást foglalnia ítéletében, hogy az áthelyezett kerítés a jogi telekhatáron áll-e. Ha igen, akkor birtokháborítás nem történt.

Ennek ellenére az ítélet nem rögzíti, hogy hol húzódik a természetben a jogi telekhatár és hogy jogelődöm azon a vonalon helyezte-e el az új kerítést, pedig [REDACTED] igazságügyi szakértő ezen kérdések megválaszolására lett kirendelve a Marcali Városi Bíróság 1.P.20.232/2008/5. végzésével. A szakértő ezen kérdésekre adott válaszait, melyek a felperesi keresetet bizonyítják, az ítélet elhallgatja, holott [REDACTED] szakértői véleményének csak ezen megállapításai relevánsak a birtokháborítás szempontjából.

Ennek megfelelően állapította meg a Marcali Városi Bíróság 2008. december 02-án kelt 1.P.20.232/2008/12. számú ítélete, hogy: „A két ingatlan közötti határvonal ingatlan-nyilvántartási térképen ábrázolt helye [REDACTED] szakértői véleményében 1. és 2. pontok között húzódó egyenes vonal és a felperes a kerítést ezen vonalra helyezte el, így a kerítés az ingatlan-nyilvántartási térképi ábrázolással azonos vonalon helyezkedik el.”

Érthetetlen módon a Zalaegerszegi Járásbíróság 2016. október 27-én kelt 8.P.20.330/2016/10. számú ítéletének indokolásában nem azt indokolja meg, hogy hogyan jutott arra az következtetésre, hogy a kerítés jogi telekhatárra történő áthelyezésével a felperesek birtokháborítást követtek el, hanem a keresetek és a viszontkeresetek keretein kívül eső kérdéssel foglalkozik, nevezetesen, hogy [REDACTED] szakértő szerint helyes-e a hatályos térképi ábrázolás.

A közhiteles ingatlan-nyilvántartás adatai a mérvadóak, az abban rögzített ábrázolás tekintendő a helyes határvonalnak mindaddig amíg azt ki nem javítják térképezési hiba miatt. Erre akkor kerülhet sor, ha a térképezési hibát bizonyítja az a fél, aki ezt állítja. Erre irányuló bizonyítás a perben nem folyt és nem is folyhatott, mert a [REDACTED] szakértő által helyesnek állított határvonal – mely a hatályos ingatlan-nyilvántartási térképi ábrázolástól eltérő helyen húzódik – nem csak a perben álló felek tulajdonjogát érinti, hanem az északi és déli szomszédok tulajdonjogát is, mivel annak végpontjai az ő ingatlanukra esik. Ez abból fakad, hogy a szakértő által helyesnek gondolt határvonal nem egyenes, hanem egy nyugati irányba domborodó görbe. A szakértői vélemény 6/A. számú ábrája szerint a természetben tapasztalt meglévő hátsó kerítések a perben álló ingatlanoktól mind északi, mind pedig déli irányba haladva szépen összezárnak és egybeesnek a térképi határvonalal. A szakértő szerint a

legnagyobb eltérés a térképi ábrázolás és a helyes határvonal között a felperesi és az alperesi ingatlan között van, ami a térképezési hibára való hivatkozását teljességgel komolytalanná teszi, hisz ez esetben a többi ingatlannak is ugyanúgy érintettnek kellene lennie a blokkban.

Mindemellett alperesek jogi képviselője a 2016. szeptember 15-én tartott tárgyaláson kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy térképezési hiba nem történt, sosem állították, hogy történt volna és a térkép kijavítását sem kérték. Ennek megfelelően [REDACTED] szakértő kirendelése nem vonatkozott arra, hogy nyilatkozzon a tekintetben, hogy történt-e térképezési hiba. A szakértő e tárgykörben tett nyilatkozata a kirendelésén kívül esik és teljesen légből kapott, azt szakszerűen nem indokolta meg. Nem adott választ arra, hogy melyik jogszabályt sértették meg a digitális térkép elkészítése során, továbbá, hogy miből gondolja, hogy a korábbi térképi nyilvántartás szerint a térképi határvonal a korábban felállított kerítés nyomvonalán volt, amikor még azt sem tudta kategorikusan megállapítani, hogy hol húzódott a korábbi kerítés, hiszen annak nyomvonala vonatkozásában csak feltételezést fogalmazott meg. A szakértő személyes meghallgatása során tett és az ítélet által idézett azon nyilatkozata pedig, hogy a kerítést a felperesek nem az ingatlan-nyilvántartási térképnek megfelelően helyezték át, ellentétes az írásban benyújtott szakvéleményével, amit személyes meghallgatása során fenntartott.

Az elsőfokú ítélet indokolása [REDACTED] szakértői véleményének, valamint a Szigetvári Járásbíróságon tárgybeli per alpereseinek keresete alapján indult perben kirendelt [REDACTED] szakvéleményének azon részleteit idézi, melyek a birtokháborításról való döntés szempontjából irrelevánsak.

A.c)

A felperesek a per során mindvégig következetesen és határozottan azt állították, hogy a kerítés a jogi telekhatárra lett áthelyezve az ingatlan-nyilvántartási térkép ábrázolásának megfelelően. Ezt tényként állapította meg [REDACTED] járó bíró is a 2016. szeptember 15-én tartott tárgyaláson. Alperesek jogi képviselőjével közölte, hogy „*az tény, hogy ami jelenleg fel van tüntetve határvonal, az egybeesik azzal, ahol jelenleg áll a kerítés.*” Ennek ellenére az általa hozott ítélet alapján a hatályos jogi telekhatártól a felperesek hátrányára kell áthelyezni a kerítést, melyet mindössze négy szóval indokol, még hozzá, hogy „*az a helyes telekhatár*”. Az elsőfokú ítéletből azonban még az sem derül ki, hogy a bíróság mely pontokat összekötő vonalról mondja ki, hogy az a korábbi kerítés nyomvonala, vagyis, hogy mit tart a helyes határvonalnak, ahova véleménye szerint a kerítést át kellene helyezni. A korábbi kerítés nyomvonalát illetően a perben mást állítottak az alperesek és mást a felperesek. Felperesek állításukat fényképfelvételekkel bizonyították. [REDACTED] szakértő pedig csak feltételezést rögzít véleményében.

A.d)

Az elsőfokú ítélet 5. oldalának 3. bekezdése szerint *"Mivel elbirtoklási igényt csak idegen területre lehet előterjeszteni, ezért a viszontkereset teljesítése fogalmilag kizárt volt, hiszen a korábbi kerítésnek megfelelő kerítés által bezárt terület tulajdonjogát szerezte meg a II. r. alperes adásvétel útján, a 7 négyzetméter eleve a II.r. alperes tulajdonát képezte."*

Ezen megállapítás szöges ellentétben áll a Zalaegerszegi Városi Bíróság 2012. június 22-én kelt 13.P.20.167/2012/6. számú ítéletével miszerint *„II. r. felperes az ingatlan-nyilvántartási adatok ismeretében kötötte meg tulajdonszerzése körében a hagyatéki eljárás során az osztályos egyezséget, és II.r. alperes szintén az ingatlan-nyilvántartási adatoknak megfelelően szerzett tulajdonjogot, I. r. és II.r. alperesek pedig hasznélvezeti jogot.”*

A megállapítás továbbá iratellenes is, mivel egyrészt a periratok között elfekvő, alperesek ingatlanának 1999. március 31-én kelt adásvételi szerződésével, és a közhiteles ingatlan-nyilvántartási adatokkal ellentétes, ugyanis ezek szerint [REDACTED] [REDACTED] 402 négyzetmétert vásárolt jogelődjétől, akkora terület tulajdonjogát szerezte meg adásvétel útján, míg a bíróság döntése értelmében 409 négyzetméteres ingatlana van.

A bíróság elmulasztotta megindokolni a döntése eredményeként előálló területmérték változást. A hatályos ingatlan-nyilvántartási adatok szerint alperesek ingatlana 402 négyzetméter, a felpereseké 412 négyzetméter, ugyanakkor az ítéletben foglaltak alapján alperesek ingatlana a természetben 409 négyzetméter, a felpereseké pedig 405 négyzetméter. Ez kérdésként veti fel, hogy az ingatlan-nyilvántartás szerint II. rendű alperes által tulajdonolt 402 négyzetméteren felüli plusz 7 négyzetmétert mikor, kitől és milyen jogcímen szerezte meg [REDACTED] [REDACTED] bíróság szerint, merthogy adásvétellel csak 402 négyzetmétert szerzett 1999. március 31-én.

A.e)

Az elsőfokú ítélet nem rendelkezett a térkép kijavításáról, mivel ilyen keresetet vagy viszontkereseti kérelmet senki nem terjesztett elő és erre vonatkozó bizonyítás ennek megfelelően nem is folyt. Az ítélet indokolása mégis a térkép kijavításának, a jogi telekhatár áthelyezésének szükségességéről szól, és nem arról, hogy miért követtek el birtokháborítást a felperesek azon magatartásukkal, hogy a kerítést a hatályos ingatlan-nyilvántartási adatoknak megfelelő vonalra építették.

Az elsőfokú ítélet tehát önmagával is ellentmondó, mivel a rendelkező résznek nyilvánvalóan nem lehet indoka az, hogy az ingatlan-nyilvántartási térkép esetlegesen kijavításra szorul. A bíróságnak az alperesek által állított birtokháborító magatartás, nevezetesen a kerítés áthelyezésének időpontjában (és egyébként azóta is) hatályos ingatlan-nyilvántartási adatok és egyéb bizonyítékok alapján kellett volna megítélnie, hogy a régi és új kerítés közötti terület birtoklására melyik félnek milyen jogcíme van és ez alapján kellett volna döntenie arról, hogy felperesek birtokháborítást követtek-e el az alperesek sérelmére.

Az elsőfokú ítélet fenti fogyatékoságaira a felperesek 2016. november 28-án kelt fellebbezésükben kivétel nélkül rámutattak, ennek ellenére a Zalaegerszegi Törvényszék 2018. január 16-án kelt 3.Pf.20.591/2017/7. számú ítéletével az első fokú ítéletet helybenhagyta, azzal, hogy a felperesek által az alpereseknek fizetendő perköltség összegét leszállította.

B.a)

A törvényszék az első fokú bíróság által megállapított történeti tényállást annyiban módosította, hogy az elsőfokú bíróság által használt „*helyes telekhatár*” helyett „*a két ingatlan között húzódó, az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján természetben kitűzhető határvonal*” kifejezést rögzít. Ezen megállapítás azonban iratellenes. A perben kirendelt [REDACTED] igazságügyi szakértő szakvéleménye szerint ugyanis a két ingatlan közötti határvonal ingatlan-nyilvántartási térképen ábrázolt helye a szakértői véleményében 1. és 2. pontok között húzódó egyenes vonal, ami nem azonos az elsőfokú bíróság által „*helyes határvonalként*” hivatkozott 10. és 11. pont között húzódó egyenes vonallal.

B.b)

Iratellenes a törvényszék ítéletének azon megállapítása is, hogy nem volt vitás a Marcali Városi Bíróság előtt folyamatban volt perben kirendelt [REDACTED] igazságügyi földmérő szakértő helyszíni szemléje során a régi kerítés természetbeni helyének beazonosítása. Ha ez így lenne akkor a szakvélemény a régi kerítés helyére vonatkozóan nem feltételezést fogalmazott volna meg, hanem kategorikus kijelentést.

A másodfokú ítélet nem pótolta az elsőfokú ítélet azon fogyatékoságát, hogy nem rendelkezett arról, hogy mely pontok közötti vonalat tekinti eredeti állapotnak, amelyre az ítélet értelmében a kerítést át kell helyezni a felpereseknek. Ebből következően az ítélet végrehajthatatlan. A bíróság ítélete alapján a jegyző határozata lett végrehajtható, amely az

eredeti állapot helyreállításáról rendelkezik anélkül, hogy meghatározná, hogy mi minősül eredeti állapotnak és ezt a hiányosságot a bíróság sem pótolta, ráadásul a perben eljáró szakértő sem tudott e körben kategorikus véleményt adni. A végrehajtó pedig nem határozhatja meg önkényesen, hogy mely pontok közé történő kerítésáthelyezést fogad el teljesítésnek és melyiket nem. Egyébiránt, amennyiben a jogerős döntésből az lenne kiolvasható, hogy a bíróság a [REDACTED] szakértő által helyesnek állított, a korábbi kerítés nyomvonalaként feltételezett vonalat, azaz a szakvélemény 6/A ábráján 10-11. pontok közötti vonalat tekinti az eredeti állapotnak, akkor a kerítés e vonalra történő áthelyezése esetén annak kezdő és végpontja ráépülne a perben nem állt tulajdonosok [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] sz-ú ingatlanjaira, amely újabb pereket indukálna. Ahogy fentebb már rámutattam, ez azért lehetséges, mert a szakvélemény 6/A ábráján 10-11. pontok közötti vonal egy nyugat felé domborodó görbe, ami nem párhuzamos a szakvélemény 6/A ábráján 1-2. pontok között feltüntetett, az ingatlan-nyilvántartási térképi ábrázolásnak megfelelő egyenessel.

B.c)

Iratellenes a törvényszék ítéletének azon megállapítása is, hogy az elsőfokú ítélet semmilyen ellentmondást nem tartalmaz a perbeli ingatlanok területmértékének változását illetően. Ezt azzal indokolja, hogy [REDACTED] szakértő egy más ügyben történt meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy *„amennyiben a kerítést vissza kell helyezni a régi telekhatárra, ez nem azt jelenti, hogy ez a 43 cm elvételre kerül az alperesi ingatlanból. Ettől az alperes területe az ingatlan-nyilvántartási térképhez képest mért adatokkal nem változik és a teleknagyság esetében is hibahatáron belül marad.”* [REDACTED] egy másik bíróság előtt más tárgyban indított és végül megszüntetett polgári perben járt el szakértőként. A tárgybeli perben kirendelt [REDACTED] s szakértő minden fél által elfogadott szakvéleménye szerint az áthelyezett kerítés az ingatlan-nyilvántartásban rögzített jogi telekhatárral azonos vonalon áll. Ebből következően a régi kerítés nem azon állt, így a kerítés oda történő áthelyezésével a felperesek ingatlanának térmértéke csökken. Ez nem szakkérdés, hanem egyszerű matematika. A felperesi ingatlan térmértéke az új kerítés által határoltan az ingatlan-nyilvántartási adatokkal megegyezően 412 négyzetméter, ezzel szemben [REDACTED] véleményének 6/A ábráján 10-11. pontok közötti vonallal határoltan 405 négyzetméter. A kerítés áthelyezésével a természetbeni és az ingatlan-nyilvántartási adatok egymástól eltérőek lesznek.

B.d)

A törvényszék döntése indokaként nyilvánvalóan tévesen hivatkozik a Legfelsőbb Bíróság PK. 265. számú állásfoglalásának III. pontjára, miszerint *„ha az ingatlan-nyilvántartási térképen ábrázolt és a valóságos tulajdoni viszonyoknak egyébként megfelelő határvonal a természetben csak az úgynevezett földmérési hibahatáron (megengedett eltérésen) belül*

tűzhető ki, a bíróságnak kell megállapítani a határvonal helyét és ennek megfelelően kell rendeznie a felek birtoklási viszonyait, megállapítva az esetleges birtokháborítás elkövetését is”. Tárgybeli perben ██████████ szakértői véleménye szerint az ingatlan-nyilvántartási térképen ábrázolt határvonal a természetben teljes pontossággal kitűzhető, az a szakértői vélemény 6/A. ábráján 1-2. pontok között ábrázolt egyenes, amely megegyezik az új kerítés vonalával.

B.e)

Nyilvánvalóan téves a törvényszék azon jogi érvelése, hogy alperesek „*viszontkeresetének elbírálására érdemben azért nem került sor, mivel különféle jogcímenen előterjesztett tulajdoni igényük elbírálásának előkérdése volt, hogy a felperesek követtek-e el birtokháborítást a kerítés áthelyezésével*”. Éppen fordítva! A tulajdoni viszonyok tisztázása az előkérdése annak, hogy követett-e el a jogelődöm birtokháborítást alperesek sérelmére. A bíróságnak ugyanis a jegyzővel ellentétben nem a birtokállapotok alapján, hanem a birtoklás jogcíme, jelen esetben a II. rendű alperes és a felperesek tulajdonjoga alapján kellett elbírálnia a birtokvitát.

A per iratanyaga alapján kétséget kizáró módon megállapítható, hogy a régi és az új kerítés közötti terület a felpereseké és az alperes arra semmilyen jogcímen nem tudott tulajdonszerzést bizonyítani, ezért a bíróság akkor járt volna el jogszerűen, ha megállapítja, hogy a jogelődöm nem követett el birtokháborítást az alperesek sérelmére. Ehelyett a bíróság a közhiteles ingatlan-nyilvántartásban, II. rendű alperes adásvételi szerződésében és Máté Lajos szakvéleményében foglaltakkal ellentétben, minden alapot nélkülöző módon azt állítja, hogy a régi és az új kerítés közötti terület II. rendű alperesé. A jogerős ítélet szerint „*a korábbi kerítésnek megfelelő kerítés által bezárt terület tulajdonjogát szerezte meg a II. r. alperes adásvétel útján, a 7 négyzetméter eleve II. r. alperes tulajdonát képezte*”. Ezen állítását azonban semmilyen bizonyíték nem támasztja alá, sőt azt a hivatkozott bizonyítékok (adásvételi szerződés, ingatlan-nyilvántartási adatok, szakértői vélemény) kétség kívül cáfolják.

3./ A jogállamiság részét képező jogbiztonság sérelme

Magyarország Alaptörvényének Alapvetése B) cikkének (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam.

Ahogy az Alkotmánybíróság 9/1992. (I.30.) AB határozatában kifejtette a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogerő intézménye alaki és anyagi jogerőként való pontos meghatározottsága a jogállamiság részeként alkotmányos követelmény. Az Alkotmánynak megfelelően biztosított jogorvoslati lehetőségek mellett beállott jogerő tiszteletben tartása a jogrend egészének biztonságát szolgálja. A jogerős határozatok megváltoztathatatlanságához és irányadó voltához alapvető alkotmányos érdek fűződik. A jogbiztonság megköveteli, hogy a jogerős határozat - az eldöntött kérdés személyi és tárgyi keretei között - irányadóvá váljék mind az eljárásban résztvevőkre, mind a később eljáró bíróságra, illetőleg más hatóságra. Ha a jogerő beálltához előírt feltételek teljesültek, akkor annak hatálya a határozat tartalmi helyességétől függetlenül beáll.

Az alkotmányjogi panaszokkal támadott ítéletek a jogbiztonság alkotmányos követelményét sértik azáltal, hogy a Szigetvári Járásbíróság 2015. szeptember 14-én kelt 8.P.20.151/2014/50. számú, a Pécsi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 1.Pkf.50.049/2016/2. számú végzése alapján 2016. február 19-én jogerőre emelkedett határozatának rendelkezését felülírják.

A Szigetvári Járásbíróság 2015. december 4-én kelt és 2016. január 12-én jogerőre emelkedett 8.P.20.151/2014/58. számú végzésével az 50. sorszám alatti permegszüntetető végzés rendelkező részét azzal egészítette ki, hogy kötelezte a felpereseket (az alkotmányjogi panasszal érintett per alpereseit), hogy fizessenek meg jogelődömnek 40.408 Ft perköltséget.

Ezen jogerős döntést figyelmen kívül hagyva az alkotmányjogi panaszokkal támadott ítéletek a szigetvári perben kirendelt szakértő - ellenérdekű felek által előlegezett és viselni rendelt - díjának megfizetésére köteleztek.

Jelen per tárgyi súlya nem kiemelkedő, azonban a bírói önkény ékes példája, ugyanis a harmadik megismételt eljárásban eljáró bíróságok a fent részletesen ismertetett módon mind a beszerezett bizonyítéktól, mind pedig a vonatkozó jogszabályoktól függetlenül tették magukat, amelyet egy jogállam nem engedhet meg magának.

Nem lehet alkotmányos egy olyan döntés, amelyben

- a bíróság egy vele azonos vagy magasabb szintű bíróság másik ügyben hozott jogerős döntését megváltoztatja, és egy másik perben felmerült jogerősen rendezett perköltségről rendelkezik;
- az indokolás hemzseg az iratellenes megállapításoktól és
- a vonatkozó jogszabályokkal nyilvánvalóan ellentétes.

Ezért annak érdekében, hogy az önkényes bírói ítékezés kizártságát komolyan vehessük, szükségesnek tartom a sérelmezett döntések megsemmisítését.

Budapest, 2019. február 14.

Tisz

